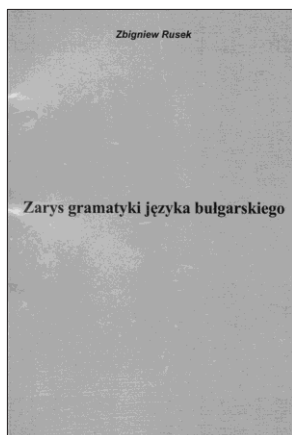

<p>ЕЗИК ЛИТЕРАТУРА</p> <p>Научно филологическо списание София</p>	<p>FL</p> <p>Print ISSN: 0324-1270 Online ISSN: 2535-1036</p>	<p>LANGUAGE LITERATURE</p> <p>Scientific Philological Journal Sofia</p>
---	---	---

2017, No 1–2, 302–303

Книжовен преглед**БЪЛГАРСКАТА ГРАМАТИКА ОТ ПОЛСКА ГЛЕДНА ТОЧКА**

Rusek, Zbigniew. *Zarys gramatyki języka bułgarskiego*. Kraków, Wydawnictwo Andrzej Nowosad ABC, 2014, 203 s., ISBN 978-83-93-8937-0-6

Збигнев Русек е полски езиковед, завършил Института по славянски филологии на Ягелонския университет. Интересите му са в областта на българската и балканската лексикология, както и на българско-английската съпоставителна граматика. Автор е на

десетки статии в изброените области, а през 2014 г. излезе книгата му „Zarys gramatyki języka bułgarskiego”, която запълва една значителна празнина в учебната литература по български език като чужд, а именно – липсата на помагало, което да представи на полски език основните особености на съвременната българска езикова система.

В граматиката на Збигнев Русек спецификите на фонетичната система, на морфологията и синтаксиса на българския език са описани ясно, достъпно и систематично, като специално внимание е посветено на най-трудните за поляка, изучаващ български език, граматични категории. Книгата съдържа множество практически указания, а почти всички тези на автора са подкрепени с богат илюстративен материал от художествената литература и публицистиката. Граматиката на българския език е представена изцяло описателно,

както посочва самият автор в увода на книгата си, а отделни елементи на диахронен и контрастивен подход са използвани единствено за обяснение на определени съвременни състояния на езика. Приложеният в края на изданието малък полско-български речник на граматическите термини е изключително полезен не само за изучаващите български език полски студенти, но и за всички автори филолози, занимаващи се с проблематиката на двата езика.

Книгата е структурирана в пет глави, предшествани от увод, в който авторът прави преглед на основни български издания, анализиращи граматиката на езика, и посочва необходимостта от практическо описание на българската граматика, направено на полски език и предназначено за поляци. „Zarys gramatyki języka bułgarskiego” започва напълно логично с кратка прагматична характеристика на мястото на българския спрямо останалите езици от славянската общност. Последващото го изложение, посветено на фонологията (с елементи от правописа), също има изцяло приложен характер. Авторът последователно се придържа към намерението си да сведе анализа на фонетиката до необходимия минимум, като все пак посвещава внимание на специфични явления от близката история на езика, като правописната реформа от 1945 г. и разволя на ятовата гласна, представени с оглед на съвременния правопис и правоговор (с.13).

Морфологията на българския език е описана в две отделни глави, като първата е посветена изцяло на редуванията на гласни и съгласни. Обособяването на редуванията в самостоятелна глава изглежда логично и полезно от гледна точка на полскоезичния читател, за когото съответните алтернативи представляват специфични особености в парадигмите на българските глаголи и на съществителните имена и водят до затруднения в изучаването на българския език и усвояването на неговите норми.

Втората глава, посветена на морфологията, има класически характер и

включва дефиниции на основни понятия от областта на морфологията и словообразуването. Направен е обширен и подробен анализ на отделните граматически категории с акцент върху категорията *определеност/неопределеност* като отличителна характеристика, която в прагматичен план затруднява изучаващите български език. В същата глава последователно са характеризирани съществителните и прилагателните имена, като представянето им е направено изцяло според техните словообразователни особености.

Подробно и по нагледен начин е описана и сложната система на глаголните времена в българския – друг труден елемент в изучаването на езика като чужд. Използваните полски термини са успоредени с латинска терминология, което улеснява разбирането, правенето на справки относно конкретни глаголни форми и търсенето на допълнителна литература по въпроса. За всички глаголни времена са посочени значението и употребата им, като правилата са илюстрирани с примери, улесняващи разбирането и усвояването.

С богат илюстративен материал е снабден и разделът, посветен на синтаксиса. От гледна точка на изучаването на българския език като чужд особено полезни са примерите, свързани със словоредата и преобразуването на пряката реч в непряка, както и елементите на оценка на стилистичните особености и емоционалната натовареност на съответните конструкции.

Всички изброени дотук аспекти от описанието на българската граматика, направено от Збигнев Русек, превръщат книгата му „Zarys gramatyki języka bułgarskiego” в ценно помагало за изучаващите български език поляци и в източник на специфичен дидактичен материал за техните преподаватели.

СТАНКА БОНОВА
Великотърновски университет
„Св. св. Кирил и Методий“
✉ s_bonowa@abv.bg